Ч. 230 Четвер 14 (26) жовтня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Буджет краєвий на 1900 рік. — З Ради державної.)

В галицкім Виділї краєвім укладають тепер прелїмінар краєвого буджету на рік 1900. Передвиджують, що видатки краєвого фонду, в порівнаню з 1889 им роком. будуть о много більші, а доходи представляють ся менше корисно. Сам шкільний фонд буде вимагати більшої дотациї, до 480.000 зр., в чім містить ся нормальний зріст шкільного буджету емеритального о 18.000 зр. і підвисшене платнї народних учителїв о 320 000 зр. Дохід краєвого фонду буде менший, бо касова решта з 1898 р., яка має вставитись яко перша позиция в доходах буджету в 1900 роцї, є о много менша, як решта з 1897 року, а вставлена в буджет сего року. В сегорічнім буджетї касова решта з 1897 року виносила 930.174 зр., а до буджету на 1900 рік буде вставлена решта в 1898 року лише в квотї 257.963 зр. Дохід з того жерела буде отже о 682.211 зр. менший. Дві буджетові рубрики: шкільні видатки і касова решта, роблять буджет некористнїйшим о 1,062.211 зр. Се казало би підвисшити краєві додатки о 10 кр. Сподїваний недобір буде ще висший, бо инші видатки також збільшать ся. Виділ краєвий ще не рішив ся, в який спосіб має ся покрити недобір буджету на 1900 рік: чи затягненєм позички, заки край не знайде нових жерел доходу, чи може дорогою підвисшеня краєвих додатків до безпосередних податків.

Вчерашне засїданє палати послів розпочало ся о годинї $11^{1}/_{2}$ перед полуднем. Президент мінїстрів ґр. Клярі в письмі до палати послів просить о вибір делеґаций. По внесенях і інтерпеляциях приступлено до дискусиї над проґрамовою заявою ґр. Клярі'ого. Перший промовив др. Окуневский. Бесїдник уважає проґраму правительства недостаточною, не бачить в нїй нїякої провідної гадки. Ґр. Клярі не сказав ясно, якими принципами хоче правительство руководити ся при управильненю язикової справи і взагалї, що гадає в тім напрямі зробити. Відтак обговорював др. Окуневский подрібно язикові відносини в судах і адміністрацийних властях поодиноких країв, а особливо в Галичинї. Що-до запомогової акциї вказує бесїдник особливо на нужду серед руского населеня. Дальше виступав против кола польского, а вкінци обернув ся з жаданями до поодиноких мінїстрів. Від мінїстра скарбу жадав, щоби зніс державні мита в Галичинї, дальше домагав ся знесеня патронату і роздїлу краєвої ради шкільної на секцию польску і руску. Від мінїстра для Галичини жадав, аби постарав ся о помилуванє засуджених в Галичинї селян за виборчі розрухи. — Другий з черги промовляв пос. Гофман-Велленгоф. Заявив, що Нїмцї нїколи не виступали против особи якого небудь президента мінїстрів, а лиш против системи, яка стреміла до того, щоби Нїмців виперти з їх становища. Нїмецкому народови належить ся в Австриї рішаючий голос. Язик нїмецкий єсть і мусить остати язиком державним. Іменем свого сторонництва жадав Гофман передусїм, щоби стан посїданя Нїмців полишив ся ненарушений. В послїдних лїтах славяньщене поробило великі поступи серед урядничого стану і Нїмцї рішучо не стерплять дальше таких відносин. Вкінци заявив, що Нїмцї займуть поки-що вижидаюче становище, однако коли би показало ся, що правительство піде дальше дотеперішною дорогою, то они розпічнуть на ново борбу. — В такім самім дусї промавляли ще пп. Перґельт, Бернрайтер і Кінк; др. Люеґер доказував, що найважнїйшою задачию теперішного парляменту єсть угода з Угорщиною. Послїдний говорив пос. Вольф. Домагав ся від правительства переведеня нових нарад над угорскою угодою, знесеня всїх язикових розпоряджень, признане язика нїмецкого державним і обмеженя §. 14 лише на елементарні нещастя. Вкінци домагав ся і престольної бесїди. — По промові Вольфа зарядив президент палати відчитанє інтерпеляций. Секретар палати, молодоческий посол Горжіца почав відчитувати інтерпеляцию п. Пацака до мінїстра судівництва з причини виданя тайного рескрипту, що взиває суди чеські і моравські, аби тепер по знесеню язикових розпоряджень уживали знов у внутрішнім урядованю лиш нїмецкого язика. Чехи по кождім відчитанім реченю підносили страшенний крик против мінїстра і не дали прийти єму до слова, коли хотів промовити. Супротив того президент мусїв закрити засїданє. Слїдуюче засїданє відбуде ся нинї.

---

67)

О СПАДЩИНУ.

(Повість з анґлїйского).

(Дальше).

Капітан, випитавши службу, і не довідавши ся від неї нїчого, казав їй розійти ся. Коли то стало ся, пішов він сам до бібліотеки, де замкнув ся, і сїв коло столика до писаня. Він взяв перо до руки, і став думати над тим, що тут тепер найперше робити. То було для него ще прикрійшою задачею, як писати лист до ґрафинї Еверстронґ, котру треба було конче повідомити о нещастю, яке стало ся. Нїколи в своїм заворушливім житю не мав капітан Кране тяжшого або прикрійшого обовязку; але він не був тим чоловіком, що то усуває ся від такого обовязку або боїть ся єго, бо він би єму самому зробив тяжке горе.

Написав лист і вислав єго вечірною почтою; відтак замкнув ся в своїй комнатї, та роздумував над тим горем, яке єго постигло.

Хтож годен описати ті муки, яких зазнала ґрафиня Еверстронґ, коли дістала лист капітана Кране? Першої пів години по прочитаню листу здавало ся, як би єї щось приголомшило; сидїла тихенько в своїм кріслї і як би перестала мислити. Коли же опамятала ся, то перше було, що покликала до себе Андрія Лерксиура, котрий майже вже зовсїм був подужав.

Она задзвонила і казала закликати Іванну Пейленд.

— В сїм домі мешкає адвокатский писар — сказала она; — він називає ся пан Андрюс. Підіть зараз до него. Скажіть єму, що я хочу з ним поговорити.

— Добре панї, — відповіла Іванна Пейленд, і поднвила ся на ґрафиню, як би хотїла в єї очах вичитати, чого она така блїда. — Знов щось нового — говорила она сама до себе, коли бігла по сходах на долину, щоби сповнити приказ.

В кілька мінут по тім з'явив ся у ґрафинї Еверстронґ пан Лерксиур — або пан Андрюс. Він застав єї, як она ходила по комнатї в горячковім роздразненю.

— Господи! А се що з Вами, панї? — відозвав ся він; чи може стало ся якесь нещастє?

— Таже стало ся — відповіла она і подала єму лист.

Лерксиур прочитав лист до кінця, а відтак взяв ся ще раз читати.

— То недобра історня — сказав він спокійно. — Щож тепер робити?

— Мусите поїхати зі мною до замку Рейнгем — мусите помочи менї шукати дитини! — відозвала ся до него Гонория страшно зворушена. — Ваше здоровле вже поправило ся, правда? Подорож чей видержите? Змилуйте ся лиш не кажіть, що не можете менї помочи! Мусите їхати зі мною, пане Лерксиур. Не хочу Вас підкупльовати — кажу лиш, що мусите їхати зі мною! Верніть лиш менї мою дитину, а тогди кажіть собі заплатити, що хочете, за Вашу неоцїнену прислугу.

— Нї, нї — відповів детектив — не о тім бесїда. Що до того, то я не бою ся, але що має стати ся з нашими льондоньскими справами?

— То тепер байдуже — о тім і не думайте! Що то тепер значить для мене?

— Дуже добре, мілєдї — відповів пан Лерксиур; — коли конче, то конче.

— Отже поїдете зараз зі мною?

— Лишіть менї годину часу, панї, щоби я міг уложити собі плян, опісля буду Вам до услуг. Я спакую свій ручний куферок, лишу єго на долинї і поїду дорожкою на Бо-Стріт до мого начальника, котрому маю одну справу залагодити. За годину буду готов. Коли тогди будете ласкаві приїхати по мене почтовим возом, то не забудьте взяти мій куферок. А тепер не тратьте надії — держіть голову до гори як Троянка — Троянам, бачу, колись також зле вело ся. Коли дитину можна буде відшукати, то Андрій Лерксиур той, що певно єї відшукає. А що до заплати, то не говорім о тім, мілєдї.... Я не поет, але і не той, що торгував би ся з чувствами матери, що стратила свою одиноку дитину.

Сказавши то, пан Лерксиур вийшов. Не минуло і пів години, коли ґрафиня Еверстронґ сидїла в почтовім возї, до котрого запряжено чотири конї. Четверня гнала вітрами по гостинци.

ГЛАВА СІМНАЙЦЯТА.

Поміч Лерксиура.

Ґрафиня Еверстронґ і єї товариш, урядник полїцийний, їхали так борзо як капітан Кране. Почтовий віз гнав тою самою дорогою

Новинки.

Львів дня 25-го жовтня 1899.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: В окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних в Кракові передасть ся дня 25 жовтня с. р. до прилюдного ужитку ново збудовану зелїзницю з Хабівки до Закопаного. Поїзди мішані чч. 6151 і 6152 будуть задержувати ся в стациях взгл. перестанках: Раба вижна, Сїнява, Лїсок, Новий Торг, Шафляри, Білий Дунаєць, Поронин і Закопане. Стациї Закопане, Новий Торг, Сїнява і Раба вижна отворено для загального руху, а перестанки особові Поронин, Білий Дунаєць, Шафляри і Лїсок для обмеженого руху особового і пакункового з користанем ладованя наборів цїловозових за попереднім дозволом ц. к. Дирекциї зел. держ. в Кракові. Перевіз материялів вибухових на тім шляху есть виключений. Зимовий розклад їзди есть слїдуючий: Поїзд мішаний ч. 6151 відїздить щоденно з Закопаного о год. 9-ій рано, з Поронина о 9^{24}, з Білого Дунайця о 9^{38}, з Шафляр о 10^{02}, з Нового Торгу о 10^{22}, з Лїску о 10^{40}, з Сїняви о 11^{14}, з Раби вижної о 11^{38}, в Хабівцї есть о 12-ій годинї в полудне. Противний поїзд ч. 6152 відходить з Хабівки о год. 2-ій по полудни, з Раби вижної о 2^{23}, з Сїняви о 2^{47}, з Лїску 3^{13}, з Нового Торгу 3^{37}, з Шафляр 3^{52}, з Білого Дунайця 4^{20}, з Поронина 4^{40}, в Закопанім есть о 5-ій по полудни. При згаданих поїздах суть на разї тілько вози 2-гої і 3-тої кляси. Для вигоди подорожних подає реставрация на двірци в Хабівцї в порі обіду теплї страви.

— **Новий розбійничий напад.** З Несторовець коло Озїрни пишуть, що недавно описаний в часописях факт вломаня і розбійничого нападу, котрого жертвою упав кс. Найбурґ в Козлові, мало що не повторив ся там в подібний спосіб в посїлости п. Мазаракого в ночи з дня 19 на 20 с. м. Злодїй скористав з того, що п. М. старший чоловік мешкає сам і що крім сусїда п. Соболевского, що хвилево бавив в гостинї, нікого більше дома не було, вломив ся через вікно до одної з комнат. Коли забрав там все, що лиш дало ся, війшов з грубою палицею до спальнї. П. Мазаракі пробудив ся, вхопив скоро одною рукою палицю напастника, а другою сягнув по револьвер. Переляканий розбійник утїк, заки п. Соболевский і служачий на поміч приспіли. Тілько сему фактови, що п. Мазаракі проснув ся, завдячує він, що оминув небезпечність. Розбишаки доси ще не зловлено.

— **Коралї.** Після найновійшої звістки з Парижа, того центра моди, коралї, що від довшого вже часу раз-у-раз більше входять в уживане, мають бути в найблизшім сезонї наймоднїйшою біжутериєю. Найкрасші коралї є на побережи Італїї і Ішпанїї, не менше красних коралїв доставляє Франция, Альжир і Туніс. Ріжуть їх тепер в округлій або грушковатій формі. До бранзолет і ланцушків до годинників уживають ювілери лише округло різаних коралїв, злучених перлами або туркусами. Коралїв у видї грушки уживають до краваток і кульчиків. В перстенях уживає ся їх лише в полученю з брилянтами або перлами. Найбільше улюблені є коралї ясно-рожевої краски. Находять їх лише в глубинї 100—150 стіп, коли темно-рожеві находять ся вже в глубинї 40 стіп.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Ради господарскі.

Не забувайте на полїпшене ґрунту!

— Коли і як братися до меліорациї ґрунту. Господарство то не канцелярийна робота: відробиш свої години, попоїш та лягай спочивати, а коли схочеш, то бери урльоп або їдь на вакациї. Господар мусить працювати від досьвіта до темної ночи, лїтом підчас спеки і в зимі підчас морозів; у него не все одно коли зробить, щоби лиш було зроблене, анї не має визначеного з гори часу, коли що має зробити. Він мусить сам уважати, коли що найлїпше робити і сам собі час визначати. Коли збіже звезене і покінчена осїнна робота, оране та сїйба, коли бараболї і бураки вже викопані та спрятані, отже по найбільшій части з кінцем сего а з початком слїдуючого місяця — тогди настає для господаря инша дуже важна робота около полїпшеня свого ґрунту або робота меліорацийна. Найважнїйшою меліорацийною роботою есть осушуване ґрунту. При помочи а часом і без того, лиш при помочи розумної роботи можна нераз навіть зовсїм неужиточний ґрунт так полїпшити, що можна мати з него великий пожиток, а то імено тогди коли ґрунт есть мокрий. Таких, мокрих, ґрунтів есть дуже богато і неодин господар тяжко бідує, коли з таким ґрунтом не уміє собі дати ради. А ґрунт есть тогди мокрий, коли в сподї находить ся така верства, що не перепускає води як н. пр. глина, глей, злїплений пісок, котрий має в собі зелїзо і т. п. Вода яка збирає ся від дощу, снїгу або повени, верх землї називає ся наверхною. Тота вода входить в землю, але скоро натрафить на трудно перепускаючу верству, то держить ся довго у верхній почві і робить ґрунт студеним, або коли спідна верства есть таки зовсїм не перепускаюча, то вода збирає ся на ґрунтї і робить его мокрим. Коли же вода підходить під ґрунт від ріки або від озера і пливе в земли по неперепускаючій верстві, то називає ся підземною водою. Така вода опадає або підносить ся в ґрунтї в міру того, як підносить ся або опадає вода в рицї або в озері. Коли підземна вода пливе по неперепускаючій верстві і десь на якімсь місци добуде ся на верх, то робить ся жерело. Жерела показують ся найбільше під горбами з тої сторони, в котру есть нахилена неперепускаюча верства, по котрій пливе підземна вода. Коли підземна вода стоїть глубоко під ґрунтом, то она буде менше шкодити ростинам як тогди, коли она затамує ся і підійде під верх, бо тогди зробить ся болото і будуть рости лиш такі ростини, що люблять багно. Отже щоби осушити якийсь ґрунт, то треба тоту стоячу воду спустити або бодай так її обнизити, щоби коріне ростин не досягало до води. Коли тота неперепускаюча верства, на котрій збирає ся вода, есть досить тонка, а під нею есть друга перепускаюча верства, то тогди досить лиш перекопати де в якім місци тоту неперепускаючу верству, а вода піде в спід. Але по найбільшій части треба воду спускати туди, куди она має спад. Коли на мокрім ґрунтї викопати за найбільшим спадом води два рови побіч себе, то вода буде спливати з ґрунту між ровами на оба боки до ровів, але серединою ґрунту все-таки буде вода стояти близше верха. Чим глубші рови, тим більше опаде і вода по серединї ґрунту. Длятого треба копати досить глубокі, бодай на 1 метер і 20 центим. рови. Коли ґрунт есть легко перепускаючий, то спускові рови можуть бути далеко від себе, бо тогди вода скорше до них

на північ, що кілька днів перед тим, та віз матір, котра зі страху мало що не згинула, і її якогось дивного союзника. В сїй хвили муки і непевности споглядала Гонория Еверстронґ на малого худощавого урядника полїцийного як би на свого найлїпшого приятеля.

— Правда, Ви відшукаєте мою дитину? — відзивала ся она множество разів тими словами підчас сеї довгої дороги благаючим голосом та ломила руки і заливала ся сльозами. — О, скажіть, що її відшукаєте. Бога ради, дайте менї яку потїху, зробіть яку надію!

— Я Вам можу дати потїху і зробити надію, панї, скоро наберете відваги і схочете спустити ся на мене — відповів сьвітило полїциї з таким непохитним спокоєм, що не зрушило би его ніяке землетрясене. — Лиш не тратьте надії! Нехай не береєь Вас розпука! Коли дитина жиє, то я Вам її певно принесу назад неушкодженою. Коли же би — коли би обставини так склали ся, що она би знайшлась в иншім положеню — говорив пан Леркспур дальше, перепуджений вистрашеним виразом лиця своєї товаришки в хвили, коли він хотів вимовити страшне для неї слово — ну, то тогди, вишукаю тих, що того дїла допустили ся і они будуть мусїли за то відпокутувати.

— О, верніть менї назад мою дитину! — відозвала ся Гонория; — віддайте менї її назад, щоби я могла її устиснути! Не хочу вже й думати о мести! Нехай провидїнє само судить тих, що зробили менї кривду. Може то й кара постигла мене за то, що я хотїла упередити провидїнє. Старайте ся лиш відшукати мою дитину, а я відречу ся всякого такого чувства, котрого яко християнка повинна я відречи ся.

Гірке каяне мішало ся з тим горем, яке в сїй страшній хвили роздирало серце матери. Здавало ся, як би она нараз провидїла і пізнала грішність всїх тих мстивих чувств, якими руководила ся проти всего того, що в ній відзивало ся ніжнїйшого і благороднїйшого.

Її матерне серце робило собі тяжкі докори, коли она з заломаними руками і блїдим як стїна лицем дивила ся крізь вікно, і в кождім предметї на дорозї видїла знаки, що чим раз більше подорож її доходить до кінця.

Она уважала за річ зовсїм певну, що то ніхто инший лиш ґраф Реджінальд Еверстронґ став ся посередно або безпосередно причиною того, що мала дївчинка десь пропала, і в тім дусї висказала ся она перед паном Леркспуром. Того она однакож не сподївала ся, що він в сїй точцї не згодить ся з нею.

— Коли би Ви мене спитали, чи в тім есть рука ґрафа Реджінальда, то я би Вам сказав отверто, що нї. Я не вірю в то, щоби він був в то вмішаний. Не потребую Вам аж того говорити, що я маю чей якісь досьвіди; а коли би мої досьвіди мали хоч за волос вартости, то ґраф Реджінальд не має ніякої звязи з сею справою —

— Може не безпосередно, але посередно — перебила ему Гонория.

— Анї сяк, анї так — відповів детектив. — Я не спускав ґрафа з очий від тої пори, як Ви менї поручили слїдити за ним; не богато міг він зробити, щоби я того не дослїдив. Я знаю, які листи він писав. Знаю більше менше, що в тих листах було. Знаю, з котрими людьми він говорив та що їм казав, і не гадаю, щоби він міг викрасти Вашу донечку так, щоби я того не винюхав.

— А его союзник — его приятель і помічник — Віктор Керрінґтон? Хибаж не міг би той зрадник того зробити?

— Я не гадаю, мілєдї — відповів пан Леркспур; — я і его мав на оцї. Коли Андрій Леркспур скаже, що щось зробить, то не робить того лиш до половини. Я підглядав пана Керрінґтона і его „парле ву франсе" з тою довгоносою з паньска дрантивою дамою з товариства, панею Дурскою. Нї, мілєдї, в тім есть чиясь инша рука, а чия, то мушу старати ся вислїдити. Але не можу нїчого зробити, доки не буду на місци. Аж коли буду на місци і буду мати час розглянути ся, буду міг виробити собі якийсь погляд.

Гонория мусїла бути терпеливою, мусїла здати ся на волю божу а по сїй на урядника полїцийного, котрому її дійстно так жаль було, як то лиш може бути чоловікови, що заглянув на сам спід злочину і котрий сходячись заєдно лиш з темними сторонами житя, став вже твердого серця.

Наконець скінчила ся подорож. Минули каблуковатий вїзд до рейґемского замку а коли ґрафиня Еверстронґ виглянула крізь вікно з почтового воза, побачила великі чорні букви виписані на білій стїнї, котрі за віднайдене дитини обіцювали триста фунтів нагороди.

Пан Леркспур покивав легковажно головою на вид того оголошеня.

— Тим її не відшукає ся — замуркотїв він. — Хто її викрав, той має инші наміри, як щоби її вернути за першу обіцяну нагороду або й за другу і третю. Її мусить хтось такий відшукати, що доріс тому падлюцї, котрий її викрав.

Звидане Гонориї з капітаном Кране було дуже тихе. Она була за надто благородна, за надто справедлива, щоби приятелеви, на котрого числила, робити докори за то, що він не міг оправдати її довіря.

Він чув як надїздив віз, і чекав на ню на порозї. Він ішов не до одної битви, а ще нїколи такий біль не прошивав его серце, як того дня, коли він ішов стрічати ґрафиню Еверстронґ.

Она подала ему руку, коли переступила поріг.

— Я сповняв свій обовязок — сказав він

спливає; в противнім случаю мусять бути рови близше себе. Коли спад води єсть слабий, то спустові рови копає ся за спадом води; коли же спад єсть великий, то треба їх копати косо до спаду. Але отверті рови і легко засипають ся і забирають богато ґрунту. Длятого дуже добре можна спускати воду в ґрунту дреновими рурками. Але о дренах пізнїйше.

— Дещо про насїнє лену. Лен єсть важна ростина, і мимо того, що бавовняні вироби взяли тепер дуже верх, міг би він мати велике значінє для наших господарів, як би они з одної сторони уміли добре ходити коло него, а з другої, мали де льняне прядиво збути, взглядно, як би самі для себе уміли лен добре з'ужиткувати. Але для управи лену треба передовсїм доброго насїня. Наш домашний лен не знайде нїгде покупу, бо всюди инде управляють далеко лїпший. Ог і одна з причин, задля яких у нас управа лену підупала. Найлїпше насїнє лену єсть з т. зв. росийского лену. Але й росийский лен може бути всїлякий; длятого не треба собі гадати, що коли якесь насїнє лену походить з Росиї, мусить вже бути добре. Найлїпший лен єсть т. зв. псковский, ревальский, а иноді і ригский, коли єсть чистий і правдивий. Та ось в чім біда: купець, що торгує насїнєм, дивить ся майже завсїгди лиш на то, щоби єго продав найбільше. Охота зиску єсть причиною фальшованя всїлякого насїня, отже й льняного. Т. зв. ригский лен фальшують н. пр. в той спосіб, що домішують до него верно з лену, котрий росте в полудневій Росиї, а котрий там сїють на олій. То фальшованє показує ся аж тогди, коли прийде ся лен брати; тогди видко, що він не одинаковий. Спроваджувати насїнє лену з Росиї, навіть для великих господарів або й цїлих товариств, дуже трудно, навіть в тих краях, де богато лену сїють, як н. пр. в Чехах, а не то вже у нас. Длятого основало ся в Трутнові в Чехах (Trautenau) товариство, котре спроваджує на насїнє цїлими ваґонами найлїпший лен росийский, найпридатнїйший для австрийских господарів. Хто би хотїв мати добрий лен на насїнє, нехай длятого замовить собі в товаристві: „Central-Vermittlungsstelle des Flachs und Leinenverbandes“ in Trautenau, Böhmen. Але що товариство лиш посередничить, то очевидно не може перепродувати на крейцарі; длятого найлїпше було би, як би кількох господарів, або яке товариство, от н. пр. читальнї „Просьвіти“ або й товариство „Просьвіти“, „Сїльский Господар“ і т. п. замовили для себе, взглядно для своїх членів міх або кілька міхів насїня. Замавляти треба вчасно, і найлїпше насамперед переписати ся зі згаданим товариством, а може можна би дістати і меншу скількість насїня.

Всячина господарска.

— Чісник яко лік на гостець. Що чісник яко приправа до всїляких іменно же товстих страв (ковбаси, баранина і т. п.) єсть дуже добрий, то звістно загально, але мало хто питає длячого? — Не так для острого смаку, як радше для того, що він роздразнює в жолудку сильно болону слизову та спонукує єї випускати в себе сок травлячий страви. Чісник пече а се єго свойство робить єго ужиточним на лік від гостця (ревматизму). Коли когось зачнуть ревматизми ломити, а нема під рукою гірчиці, або якого иншого пекучого средства, то тогди можна ще найборше роздобути чісник; єго треба утерти і приложити до болючого місця і повтаряти оклади доти, доки біль не перестане

— Лїкер з тернівок. На пів лїтра тернівок наливає ся чверть лїтра чистого спіритусу і ставить ся в добре затканій бутли на 14 днів в тепле місце щоби натягнув. Відтак розпускає ся в трох чвертях лїтра кипячої води три чверти фунта цукру, а коли вистигне, домішує ся спіритус з тернівок а для лїпшого смаку додає ся ще за кілька крайцарів помаранчевої есенциї. Зразу буде лїкер мутний, але за кілька недїль він підстоїть ся і буде чистий.

Лїтература господарска.

— Хто хоче научити ся управи лену, нехай спровадить собі за 50 кр. з Праги календар під заголовком „Haase'scher Landwirthschaftlicher u. Flachsbau-Kalender 1900, redigirt v. Carl M. Hergel. Verlag von A. Haase in Prag. Календар сей має 200 сторін і крім найважнїйшої части про управу лену містить в собі ще й богато инших рад та наук господарских і табелї до рахунковости господарскої.

— Oesterreichische land- und forstwirthschaftliche Bibliographie, von Arthur Freih. v. Hohenbruck, Vert. v. Hugo Hittsmann's Journalverlag in Wien. Цїна 5 зр. Єсть се дуже важна книжка для всїх, що хотять познакомити ся з бібліоґрафією господарскою і лїсною, або потребують вибрати собі такі книжки і розправи, які для них специяльно потрібні. Материал уложений там після країв коронних. Однакож в цїлій бібліоґрафії знаходимо згадку лиш про одно руске дїло, навіть і Русинам мало звістне а то Географічно-статистичний опис каменецкого повіта, написав Миколаєвич, Львів 1894. Впрочім вся бібліоґрафія майже виключно з праць написаних в польскім язицї.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Цїна збіжа у Львові** дня 23-го жовтня: Пшениця 7·75 до 8·10 зр.; жито 6·10 до 6·40; овес 5·25 до 6·—; ячмінь пашний 5·10 до 5·50; ячмінь новий 6·25 до 6·75; горох до вареня 6·50 до 9·—; вика 4·40 до 4·80; сїмя льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·60 до 5·—; гречка 6·75 до 7.—; конюшина червона 50·— до 60·—; біла 30·— до 45·—; тимотка 15·— до 17·—; шведска —·— до —·—; кукурудза стара 6·10 до 6·30; хміль —·— до —·—; ріпак 10·50 до 10·75.

— **Цїна рогатої худоби** на віденьскім торзї. На торг д. 23 жовтня пригнано рогатої худоби призначеної на заріз 5637 штук, між тим з Галичини 462, з Буковини 53 штук. Цїна о 1 зр. низша. Галицкі тучені плачено: пріма 36 до 37 зр.; секунда 32 до 35 зр.; терция 28 до 31 зр. Воли з паші плачено по 21 до 28 зр. за 100 кільо живої ваги. Бугаї і корови по 22 до $34^{1}/_{2}$ зр.

— **Цїна безрог у Відни.** На торг дня 24 жовтня привезено загалом 11.205 штук безрог, а між тими з Галичини 3.920 штук. За тучені угорскі плачено 37 до — кр., за галицкі молоді 33 до 42 кр. за кільо живої ваги.

— **Цїна всїляких товарів:** Цукор: сирий loco Aussig платять 12·30 зр. продають 12·35 зр. Рафінада I a з Відня цїлим ваґоном платять $42·37^{1}/_{2}$ зр.; продають 42·50 зр. — Цукор в гранках I a платять $43·37^{1}/_{2}$, продають 43.50 зр.; II-a $43·12^{1}/_{2}$ до 43·25 зр. Цукор у великих головах моравский на падолист—грудень платять $13·37^{1}/_{2}$ продають 13·50 зр; в малих головах 13·50 до 13·75. — Кава: Сантос з Триєсту плат. 38·—, прод. 44·— зр. (Сантос дорожіє позаяк в сторонах звідки єї привозять вибухла джума і не вільно кави вивозити). Сантос ординарна плат. 32·—, прод. 33·50 зр.— Порторіко після сорти плат. 66·— прод. 110·— зр. Ява жовта, середна плат. 76.— прод. 120·— зр. — Корінє: Перець чорний з Триєсту плат. 69·—; прод. 79·— зр.; перець білий плат. 107·—, прод, 109·— зр. Все за 100 кільо. — Розинки у Відни: Коринти 12·25 до 13·50 за метр. сотн.; Cisme 8 до 9 зр.; червоні кандийскі 12·— до 12·50 за 100 кільо, — Мікдали солодкі 84 до 86 зр. за 100 кільо з Триєсту. — Олива італїяньска найлїпша 70 зр., дальматиньска 35·50 до 37·— за 100 кільо без мита і бочки з Триєсту. — Повила: Славоньскі з 1898 р. 17·50 до 18·— зр., сербскі 16·— до 16·25 за 100 кільо з Будапешту і 1.50 зр. фрахтового у Відни.

зворушений глубоко — по тій правдї, ґрафине, як я чоловік чести і вояк, я сповняв свій обовязок, хоч і як сумний конець.

— Я то можу собі погадати — відповіла Гонория. — Виджу по Вас, що мене тут не повитають ніякі добрі вісти. Не знайшла ся?

Капітан засумований сказав, що нї.

— І нема ніяких вістий? — ніякої чутки, ніяко о слїду?

— Ніякого! Місцева поліция і люди з місточка роблять що можуть; але доси лиш нова загадка — нові здогади.

— Та й не може бути инакше, хиба би місцева поліция працювала над тим двайцять лїт а не лише що три днї, — сказав на то пан Леркспур. — Ви може не знаєте, що то значить поліция на провінциї? Я знаю. Коли гадаєте, що при єї помочи відшукає ся мала панночка, то менї то так виглядає, як коли-б Ви дивили ся на небо і чекали, чи она звідтам не спаде; ще се послїдне могло би скорше бути. Я можу вірити в чудеса — додав пан Леркспур — але не в поліцию на провінциї.

Капітан видивив ся якось дивно на незнакомого а ґрафиня поспішила ся зараз сказати, хто той, що з нею приїхав.

— То пан Леркспур, звістна дóбре сила льондоньскої поліциї — сказала она. — Я маю надію, що при єго помочи відшукаю дитину. Розкажіть нам все, що стало ся, всї подїї, які стоять в звязи з сим нещастєм. Пан Леркспур дуже розумна голова і міг би уложити плян, котрий показав би ся лїпшим, як всї дотеперішні проби.

Они пішли до малого сальону, що примиран до великого присїнка. Тут сїв собі урядник поліцийний так свобідно, як колиб він вже половину свого житя пересидів в сих мурах. Він вислухав обширного оповіданя капітана Кране і не припустив нї найменшої дрібнички, яка стояла в звязи з тим, що стало ся. Від часу до часу записував собі детектив щось олївцем до свого записника але не перебивав капітанови анї найменшою заміткою.

Коли вже все скінчило ся, глянула ґрафиня Еверстронґ на него, як би хотїла знати, що він скаже і вижидала з єго уст вироку на житє або смерть.

— Отже як гадаєте? — прошептала она запираючи дух в собі — чи єсть яка надія, чи маєте на чім оперти ся?

— Та оперти ся єсть на чім — відповів поліцист, — лиш хтось знає, як до того взяти ся. Передовсїм мусимо визначити нагороду для того, хто відшукає шовкову перинку, котру забрано з дитиною.

— Чомуж нагороду за перинку? — спитав капітан Кране.

— Які бо Ви невинні! — сказав на то пан Леркспур і подивив ся на старого вояка з усьміхом милосердия. — Хибаж не можете того добачити, що коли дістанемо перинку, то будемо мати певний вигляд відшукати і дитину? Хто єї викрав, той зробив зле, що взяв і перинку, хиба що був так хитрий і знищив єї, заким ще далеко забрав єї з собою. Коли не зробив того, коли лишив де шовкову перинку, то я уважаю єго роботу за страчену. То одна з таких обставин, котрі дають урядникови поліцийному на чімсь оперти ся. Вже не одно убийство, неодно вломане відкрито через якусь стару одежину, через пару черевиків або якусь паличку і т. п. Я ще тепер не буду говорити о дитинї, міледі; але до сорок вісїм годин буде у всїх великих містах Анґлиї і в оповістках всїх ґазет ровписана нагорода в сумі пять фунтів за віднайдене темно синої перинки з червоною шовковою насипковою.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 25 жовтня. Вибори до делеґаций мають відбути ся завтра, т. є. в четвер.

Прага 25 жовтня. Як доносять з ріжних ческих міст, відбули ся і вчера демонстрациї получені переважно з вибиванєм жидам шиб. До поважнїйших забурень однакож не прийшло вігде.

Льондон 25 жовтня. Від двох днів нема вістий з поля війни. Однако приватно доносять, що Анґлїйцї не побідили під Ґленко, але противно потерпіли поражку. Бурами доводили там президент Кріґер і ґенерал Жубер. Бури знищили зелїзницю між Ледісмес і Ґленко. Положенє анґлїйского ґенерала Юля дуже критичне.

Брукселя 25 жовтня. Тутешне трансвальске посольство заявляє, що Бури побили дуже Анґлїйцїв під Денді. — Місто Кімберлей в облозї і кождої хвилї дожидають, що оно піддасть ся.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).